

“ İTİRAZIN KONUSU : 13.12.2004 tarihli ve 5275 sayılı Kanun'un 14. maddesine 14.4.2020 tarihli ve 7242 sayılı Kanun'un 18. maddesiyle eklenen (2) numaralı fıkrasının "a" bendinde yer alan "...ikinci defa mükerrir..." ibaresinin ve 108. maddesinin (3) numaralı fıkrasında yer alan "İkinci defa tekerrür hükümlerinin uygulanması durumunda, hükümlü koşullu salıverilmez." cümlesinin, Anayasa'nın 2., 19. ve 38. maddelerine aykırı olduğu kanaatine varıldığından iptallerine karar verilmesi istemidir.

OLAY : Yukarıda açık kimlik bilgileri yazılı olan tarafların kardeş oldukları, olay günü öğle saatlerinde müşterinin annesinin ... adresinde bulunan evinin elektrik su ve doğal gaz borçlarını kapatması için biriktirmiş olduğu parayı annesine vermek amacıyla sanığın da yaşadığı ikamete geldiği, sanığın bu konuşmaları duyması üzerine mutfaktan aldığı bıçağı müşterinin boğazına dayadığı ve parayı istediği, müşterinin cebine elini sokan şüphelinin 4.000TL'yi alıp ikametten ayrıldığı, müşterinin şikayetçi olmadığı maddi vaka olarak taraflarca öne sürülmektedir.

Bu doğrultuda, İddia Makamınca, sanık ... Türk Ceza Kanununun 149/1-a,d, 53/1, 58 maddeleri uyarınca cezalandırılması istemi ile mahkememize kamu davası açılarak mahkememizin 2022/135 Esas sırasına kaydı yapılmış ve kovuşturma süreci devam etmektedir.

İPTALİ İSTENEN KANUN HÜKÜMLERİ :

Kanun'un itiraz konusu kuralların da yer aldığı 14. ve 108. maddeleri şöyledir:

"Açık ceza infaz kurumları

Madde 14- (1) Açık ceza infaz kurumları, hükümlülerin iyileştirilmelerinde, çalıştırılmaları ve meslek edindirilmelerine öncelik verilen, firara karşı engelleri ve dış güvenlik görevlisi bulunmayan, güvenlik bakımından kurum görevlilerinin gözetim ve denetimi ile yetinilen kurumlardır. Açık ceza infaz kurumları ihtiyaca göre ayrıca;

a) Kadın açık ceza infaz kurumları,

b) Gençlik açık ceza infaz kurumları,

Şeklinde kurulabilir.

(2) (Değişik:14/4/2020-7242/18 md.) Aşağıdaki hâllerde hükümlüler hakkında verilen cezalar doğrudan açık ceza infaz kurumlarında yerine getirilir:

a) Terör suçları, örgüt kurmak, yönetmek veya örgüte üye olmak suçları ile örgüt faaliyeti kapsamında işlenen suçlar ve cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçlardan mahkûm olanlar ile ikinci defa mükerrir olanlar ve koşullu salıverilme kararının geri alınması nedeniyle cezası aynen infaz edilenler hariç olmak üzere, kasıtlı suçlardan toplam üç yıl veya daha az hapis cezasına mahkûm olanlar.

b) Taksirli suçlardan toplam beş yıl veya daha az süreyle hapis cezasına mahkûm olanlar.

c) Adli para cezası infaz sürecinde hapis cezasına çevrilenler.

d) 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu gereğince tazyik hapsine tabi tutulanlar.

(3) (Değişik:14/4/2020-7242/18 md.) Hükümlülerin kapalı ceza infaz kurumundan açık ceza infaz kurumuna ayrılmasına 89 uncu madde uyarınca yapılan değerlendirme sonucunda karar verilir.

(4) (Değişik:14/4/2020-7242/18 md.) Toplam on yıl ve daha fazla hapis cezasına mahkûm olanlar ile terör suçları, örgüt kurmak, yönetmek veya örgüte üye olmak suçları, örgüt faaliyeti kapsamında işlenen suçlar, kasten öldürme suçları, cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçlar ve uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti suçlarından mahkûm olanların kapalı ceza infaz kurumundan açık ceza infaz kurumuna ayrılmasına ilişkin idare ve gözlem kurulu kararları, infaz hâkiminin onayından sonra uygulanır.

(5) (Ek:14/4/2020-7242/18 md.) Doğrudan açık ceza infaz kurumuna alınanlar dahil olmak üzere bu kurumlarda bulunan hükümlülerden;

a) Firar edenler veya başka bir fiilden dolayı haklarında tutuklama kararı verilenler idare ve gözlem kurulu kararıyla,

b) Kınamadan başka bir disiplin cezası alıp, bu cezası kesinleşmiş olanlar veya asayiş ve düzenin sağlanması amacıyla disiplin cezası kesinleşmemiş olsa bile eylemi kurum düzeni ya da kişi güvenliği bakımından tehlike oluşturanlar idare ve gözlem kurulu kararıyla,

c) Açık ceza infaz kurumu şartlarına veya çalışma koşullarına uyum sağlayamayacakları saptananlar idare ve gözlem kurulunun kararı ve infaz hâkiminin onayıyla,

kapalı ceza infaz kurumlarına gönderilirler.

(6) (Ek:14/4/2020-7242/18 md.) Hükümlülerin, suç ve ceza türlerine göre, açık ceza infaz kurumlarına ayrılıp ayrılmamalarına, açık ceza infaz kurumlarında geçirecekleri sürelerle, kapalı ceza infaz kurumlarına gönderilmelerine, doğrudan açık ceza infaz kurumlarına alınmalarına, doğrudan açık ceza infaz kurumlarına alınanların kapalı ceza infaz kurumlarına gönderilmelerine ve diğer hususlara ilişkin usul ve esaslar yönetmelikte gösterilir."

"Mükerrirlere ve bazı suç faillerine özgü infaz rejimi ve denetimli serbestlik tedbiri

Madde 108- (1) Tekerrür hâlinde işlenen suçtan dolayı mahkûm olunan;

a) Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasının otuzdokuz yılının,

b) Müebbet hapis cezasının otuzüç yılının,

c) (Ek:14/4/2020-7242/49 md.) Birden fazla süreli hapis cezasına mahkûmiyet hâlinde en fazla otuziki yılının,

d) Süreli hapis cezasının üçte ikisinin,

İnfaz kurumunda iyi hâlli olarak çekilmesi durumunda, koşullu salıverilmeden yararlanılabilir. (Ek cümle:14/4/2020-7242/49 md.) Ancak, koşullu salıverilme oranı üçte ikiden fazla olan suçlar bakımından tabi oldukları koşullu salıverilme oranı uygulanır.

(2) Tekerrür nedeniyle koşullu salıverme süresine eklenecek miktar, tekerrüre esas alınan cezanın en ağırından fazla olamaz.

(3) İkinci defa tekerrür hükümlerinin uygulanması durumunda, hükümlü koşullu salıverilmez. (Ek cümle:14/4/2020-7242/49 md.) Hükümlü hakkında ikinci defa tekerrür hükümlerinin uygulanacağı hükümde belirtilir.

(4) İnfaz hâkimi, mükerrir hakkında cezanın infazının tamamlanmasından sonra başlamak ve bir yıldan az olmamak üzere denetim süresi belirler.

(5) Tekerrür dolayısıyla belirlenen denetim süresinde, koşullu salıverilmeye ilişkin hükümler uygulanır.

(6) İnfaz hâkimi, mükerrir hakkında denetim süresinin uzatılmasına karar verebilir. Denetim süresi en fazla beş yıla kadar uzatılabilir.

(7) (Ek: 18/6/2014-6545/82 md.) Cezanın infazı tamamlandıktan sonra devam eden denetim süresi içinde, bu madde hükümlerine göre kendilerine yüklenen yükümlülüklerle ve yasaklara aykırı hareket eden mükerrirler, infaz hâkimi kararı ile disiplin hapsine tabi tutulur. Disiplin hapsinin süresi on beş günden az ve üç aydan fazla olamaz.

(8) (Ek: 18/6/2014-6545/82 md.) Çocuğa karşı işlenen bir suçtan dolayı ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına veya müebbet hapis cezasına mahkûmiyet hâlinde birinci fıkradaki koşullu salıverilme süreleri uygulanır.

(9) (Ek: 18/6/2014-6545/82 md.) Birinci fıkradaki koşullu salıverme süreleri, 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 102 nci maddesinin ikinci fıkrasında tanımlanan cinsel saldırı suçundan, 103 üncü maddesinde tanımlanan çocukların cinsel istismarı suçundan, 104 üncü maddesinin ikinci ve üçüncü fıkrasında tanımlanan reşit olmayanla cinsel ilişki suçundan, 188 inci maddesinde tanımlanan uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti suçundan dolayı hapis cezasına mahkûm olanlar hakkında da uygulanır. (Ek cümle:14/4/2020-7242/49 md.) Ancak, süreli hapis cezaları bakımından koşullu salıverilme oranı, dörtte üç olarak uygulanır. 188 inci madde hariç olmak üzere bu suçlardan dolayı hapis cezasına mahkûm olanlar hakkında, cezanın infazı sırasında ve koşullu salıverildikleri takdirde denetim süresi içinde, aşağıdaki tedavi veya yükümlülüklerden bir veya birkaçına infaz hâkimi tarafından karar verilir:

- a) Tıbbi tedaviye tabi tutulmak
- b) Tedavi amaçlı programlara katılmak
- c) Suçun mağdurunun oturduğu ve çalıştığı yerleşim bölgesinde ikamet etmekten yasaklanmak
- d) Mağdurun bulunduğu yerlere yaklaşımdan yasaklanmak

e) Çocuklarla bir arada olmayı gerektiren bir ortamda çalışmaktan yasaklanmak

f) Çocuklar hakkında bakım ve gözetim yükümlülüğünü gerektiren faaliyet icra etmekten yasaklanmak

(10) (Ek:18/6/2014-6545/82 md.) Dokuzuncu fıkra hükümleri çocuklar hakkında uygulanmaz.

(11) (Ek:18/6/2014-6545/82 md.) Bu maddenin dokuzuncu fıkrasının uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Sağlık Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle Adalet Bakanlığı tarafından hazırlanan yönetmelikle düzenlenir."

ESASIN DEĞERLENDİRMESİ :

A. Uygulama Alanı ve Kapsam

Sanık hakkında nitelikli yağma suçunu işlediği iddiası ile kamu davası açılmıştır. Sevk maddeleri içerisinde 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 58. maddesi de yer almaktadır. Anılan maddede "tekerrür" halinin tanımı ve "mükerrirlerin" infazının kanunda belirlenen usulde yapılacağı belirlenmiştir. Ceza hukukunda tekerrür hükümleri infaza yönelik görülse de hükümlünün kapalı ve açık ceza evlerinde geçireceği süreyi ve açık ceza evine ayrılma şartlarını belirlemesi nedeniyle maddi ceza hukukuna ilişkin olduğu kabul edilmektedir.

5237 sayılı Kanun'un tekerrür hükümlerinin düzenlendiği 58. maddesinde "ikinci defa tekerrür" veya "ikinci defa mükerrir" tanımlarının yapılmadığı görülmektedir. Aynı şekilde 5271 sayılı Kanun'un içeriğinde de tanımları, şartları belirlenmemiştir. Oysa iptali istenen hükümleri de ihtiva eden kanun hükümlerinde "ikinci defa mükerrir" ve "ikinci defa tekerrür" haline bağlı olarak infaz sisteminde hükümlü bakımından olumsuz büyük değişiklikler ortaya çıkmaktadır.

"İkinci defa mükerrir" veya "ikinci defa tekerrür" halinin tanımı yargı kararları ile yapılmış ve bu yönde uygulanmaktadır. Özetle bir sanık hakkında adli sicil kaydında yer alan tekerrür hükümlerinin uygulandığı bir hüküm, yargılandığı davada tekerrüre esas alınırsa "ikinci defa tekerrür" halinin oluştuğu kabul edilmektedir.

Hükümlü hakkında ikinci defa tekerrür hükümlerinin uygulanması halinde ceza aldığı suç tipine veya hapis cezası miktarına bakılmaksızın, hapis cezasının tamamı kapalı ceza evinde infaz edilmektedir. Bu süreçte hükümlü koşullu salıverilmeden, açık ceza evine ayrılmak hakkından ve denetimli serbestlik hükümlerinden faydalanamamaktadır.

Sanık hakkında tekerrür hükümlerinin uygulanması talep edilen sevk maddesi içeriğinde ikinci defa tekerrür halinin tanımı veya şartları düzenlenmediği gibi, bu halde infazda karşılaşılabilecek ağır şartlar da belirtilmemiştir. Diğer bir deyişle sanık yargılama sürecinde sadece 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 58. maddesinde düzenlenen "birinci defa tekerrür" hükümleri uyarınca savunmasını yapmaktadır. İnfaz hükümleri yönünden çok daha ağır şartlar ihtiva eden ikinci defa tekerrür ihtimaline karşı savunma yapmamakta, hükümle birlikte haberdar olmaktadır. İçtihatlarda da sanığın bu yönde savunmasının alınmamış olması bir eksiklik olarak görülmemekte, anılan birinci defa tekerrür hükmünü havi madde uyarınca savunmasını yapmış olması yeterli kabul edilmektedir.

İkinci defa tekerrür hükümlerinin uygulanması için kanun koyucunun aradığı yegane şart 5275 sayılı Kanun'un 108. maddesinin (3) numaralı fıkrasının ikinci cümlesinde yer aldığı şekilde ikinci defa tekerrür hükümlerinin uygulanacağını hükümde gösterilmiş olmasıdır.

Mahkememizde görülmekte olan davada sanığın adli sicil kaydı incelendiğinde, Ankara 45. Asliye Ceza mahkemesi'nin 29.03.2021 gün ve 2018/404 esas 2018/578 karar sayılı hükmünde sanık hakkında 5237 sayılı Kanun'un 58. maddesinin (6) numaralı fıkrası uyarınca cezanın mükerrirlere özgü infaz rejimine göre çektirilmesine yönelik karar verildiği görülmektedir. Bu nedenle, mahkememizde görülen davada Yargıtay kararları ve 5275 sayılı Kanun'un 108. maddesinin (3) numaralı fıkrasının ikinci cümlesi doğrultusunda, sanığın mahkumiyeti halinde ikinci defa mükerrir hükümlerinin uygulanması amacıyla iptali istenen kanun hükümleri kısa karara ve gerekçeli karara yazılarak uygulama alanı bulacaktır.

Tekerrür ve ikinci defa tekerrür hükümlerinin yukarıda izah edildiği şekilde, hapis cezasının infazına etkisinin yanı sıra bir kısım suçlarda doğrudan ceza türünün seçimi hususunda da emredici tarafı bulunmaktadır. 5237 sayılı Kanun'unda düzenlenen basit yaralama, basit tehdit, hakaret, iş ve çalışma hürriyetinin ihlali, mala zarar verme, bilgi vermeme, akıl hastası üzerindeki bakım ve gözetim yükümlülüğünün ihlali, inşaat veya yıkımla ilgili emniyet kurallarına uymama, hayvanın tehlike yaratabilecek şekilde serbest bırakılması, işaret ve engel koymama, gürültüye neden olma, mühür bozma, resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyan ve kanunlara uymamaya tahrik suçlarında hapis cezaları veya adli para cezaları seçimlik olarak düzenlenmiştir. 5237 sayılı Kanun'un 58. maddesinin (3) numaralı fıkrası uyarınca, tekerrür halinde sanık hakkında seçimlik cezalardan hapis cezasına hükmolunacağı düzenlenmiştir. Bu haliyle tekerrür hükmü uygulanan sanık hakkında adli para cezasına hükmedilebilme hakkı kaldırılmaktadır.

B. Anayasa'ya Aykırılık Yönünden Değerlendirme :

Anayasa'nın 38. maddesinin birinci fıkrasında "Kimse, işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanunun suç saymadığı bir fiilden dolayı cezalandırılamaz; kimseye suçu işlediği zaman kanunda o suç için konulmuş olan cezadan daha ağır bir ceza verilemez" denilerek suçun kanuniliği; üçüncü fıkrasında da "Ceza ve ceza yerine geçen güvenlik tedbirleri ancak kanunla konulur" denilmek suretiyle cezanın kanuniliği ilkesi güvence altına alınmıştır. Anayasa'nın anılan maddesinde yer alan suçta ve cezada kanunilik ilkesi uyarınca hangi fiillerin yasaklandığının ve bu yasak fiillere verilecek cezaların hiçbir kuşkuyla yer bırakmayacak açıklıkta, anlaşılır ve sınırları belli olacak biçimde kanunda gösterilmesi gerekmektedir. Kişilerin yasak fiilleri önceden bilmeleri düşüncesine dayanan bu ilkeyle temel hak ve özgürlüklerin güvence altına alınması amaçlanmıştır. (AYM, E.2020/87, K.2022/44, 21/04/2022)

Suçta ve cezada kanunilik ilkesi Anayasa'nın 13. maddesinde ifade edilen temel hak ve özgürlüklerin ancak kanunla sınırlanabileceğine ilişkin kuralın suç ve cezalar yönünden özel düzenlemesi olarak değerlendirilebilir. Suçta ve cezada kanunilik ilkesi, cezalandırmanın temel haklara etkisinden kaynaklanan özel önemi nedeniyle zaman içinde bir ceza hukuku kavramı olarak alt ilkeler de içerecek şekilde gelişmiştir.

Bu doğrultuda iptali istenen hükümlerde geçen "ikinci defa tekerrür" halinin, suçta tekerrür hükümlerinin tanım ve usullerinin belirlendiği 5237 sayılı Kanun'un 58. maddesinde yapılmadığı görülmektedir. Getirdiği infaz usulü ile doğrudan maddi ceza hukuku alanında olduğu anlaşılan ikinci kez tekerrür halinin anılan Kanun maddesinde açık bir tanımı

bulunmadığı gibi düzenlendiği 5275 sayılı Kanun'da da tanımı bulunmamaktadır. Yargı kararları doğrultusunda yukarıda izah edildiği şekilde uygulanmaktadır. Bu durumda, kişilere sadece tekerrür (birinci defa) hükmüne karşı savunma hakkı tanınmanın dışında isteme konu hükümler hakkında ek savunma hakkı tanımadan, faraza üçüncü defa tekerrür halinde olanların cezalarının hücreye koyma şeklinde uygulanacağına dair yeni bir düzenleme yapılmasının da önü açılabilecektir.

Açıklanan hususlar ışığında, kanunda açık tanımı yapılmayan ikinci defa tekerrür haline bağlı iptali istenen hükümlerin cezada kanunilik ilkesini ihlal ettiği ve bu nedenle Anayasa'nın 38. maddesine aykırı olduğu kanaatine varılmaktadır.

Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti eylem ve işlemleri hukuka uygun, insan haklarına saygılı, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, her alanda adil bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, hukuki güvenliği sağlayan, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuk kurallarıyla kendini bağlı sayan ve yargı denetimine açık olan devlettir. (AYM, E.2019/80, K.2022/31, 24/03/2022)

Hukuk devletinde ceza ve ceza yerine geçen güvenlik tedbirlerine ilişkin kurallar, Anayasa'ya aykırı olmamak üzere ülkenin sosyal, kültürel yapısı, ahlaki değerleri ve ekonomik hayatın gereksinimlerini gözönüne alan suç politikasına göre belirlenir. Kanun koyucu; izlediği suç politikası gereği cezalandırma yetkisini kullanırken toplumda hangi eylemlerin suç sayılacağı, bunların hangi tür ve ölçüdeki ceza yaptırımını ile karşılanacağı, nelerin ağırlaştırıcı veya hafifletici sebep olarak kabul edilebileceği konularında takdir yetkisine sahiptir. Kanun koyucunun bu konudaki tercih ve takdirinin yerindeliğinin incelenmesi anayasal denetimin kapsamı dışında kalmaktadır.

Kanun koyucu, takdir yetkisi kapsamındaki bu düzenlemeleri yaparken hukuk devleti ilkesinin bir gereği olan ölçülülük ilkesiyle de bağlıdır. Bu ilke ise elverişlilik, gereklilik ve orantılılık olmak üzere üç alt ilkeden oluşmaktadır. Elverişlilik, getirilen kuralın ulaşılmak istenen amaç için elverişli olmasını, gereklilik, getirilen kuralın ulaşılmak istenen amaç bakımından gerekli olmasını, orantılılık ise getirilen kural ile ulaşılmak istenen amaç arasında olması gereken ölçüyü ifade etmektedir. Bir kuralda öngörülen düzenleme ile ulaşılmak istenen amaç arasında da ölçülülük ilkesi gereğince makul bir dengenin bulunması zorunludur.

Kanun koyucunun ikinci defa tekerrür haline yönelik ağırlaştırılmış infaz usulünü getirerek, kişilerin suç işlemeyi alışkanlık haline getirmekten kaçınmaları şeklinde kamu yararı öngören bir amaç hedeflediği söylenebilir. Bununla birlikte kişi hakkında hükmedilen hapis cezasının tamamının kapalı ceza infaz kurumunda çektirilmesi sayesinde kişilerin üzerinde suç işlemekten caydırıcı bir etkisinin de olduğu kabul edilebilir. İzah edildiği doğrultuda iptali istenen hükümlerin amaçlanan kamu yararı üzerinde elverişli ve gerekli olduğu görülmektedir.

Öte yandan, ikinci defa tekerrür haline bağlanan müeyyideler incelendiğinde, öncelikle seçimlik ceza (hapis cezası-adli para cezası) düzenlenmiş bir çok suçta kişinin adli para cezası ile cezalandırılma hakkı ortadan kaldırılmakta ve doğrudan hapis cezası ile cezalandırılmasına karar verildiği görülmektedir. Bununla birlikte yargılamayı yapan mahkeme tarafından, kişi hakkında 5237 sayılı Kanun'un 62. maddesinde düzenlenen takdiri indirim uygulanmadığı gibi, aynı Kanun'un 50. ve 51. maddelerinde düzenlenen hapis cezasının seçenek yaptırımlara çevrilmesi veya ertelenmesi ile 5271 sayılı Kanun'un 231. maddesinde düzenlenen hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına yönelik kişi lehine olan diğer hükümlerde uygulanmamaktadır.

Hal böyle iken, kişi hakkında hükmedilen hapis cezası miktarı itibariyle doğrudan açık ceza evine ayrılmayı gerektirse dahi kişi bu hakkı kullanamamaktadır. Açık ceza evine ayrılmadığı için denetimli serbestlik hükümlerinden de faydalanamamaktadır. En önemli sonuçlarından biri ise kişinin koşullu salıverilme hakkından faydalanamamasıdır.

Örnek vermek gerekirse, bir kişi 01.01.2015 tarihinde 5237 sayılı Kanun'un 179. maddesinde düzenlenen "trafik güvenliğini tehlikeye sokma" suçunu işlediği ve yapılan yargılama sonucu hükmedilen hapis cezasının 01.01.2016 tarihinde infazının tamamlandığını ve kişinin ikinci suç olarak 31.12.2018 tarihinde 5237 sayılı Kanun'un 125. maddesinde düzenlenen "hakaret" suçunu işlediğini varsayalım. İkinci suça yönelik yargılamada tekerrür hükümlerinin uygulanması nedeniyle hapis cezası tercih edilecek ve kişi hakkında seçenek yaptırımlara çevirme, hükmün açıklanmasının geri bırakılması hükümleri uygulanamayacaktır. Cezanın infazı da koşullu salıverilme bakımından ağırlaşacaktır. İkinci yargılamanın infazının 01.01.2020 tarihinde tamamlandığı varsayıldığında kişinin bu tarihten itibaren üç yıl içerisinde üçüncü basit bir suç işlediğinde, örneğin karşı karşıya geldiği bir kişiyi iteklemesi sonucu 5237 sayılı Kanun'un 86. maddesinin (2) numaralı fıkrasında düzenlenen "basit yaralama" suçundan mahkumiyeti halinde adli para cezası yerine dört ay hapis cezası ile cezalandırılmasına ve ikinci kez tekerrür hükümlerinin uygulanmasına karar verilebilecektir. Görüldüğü üzere 4-5 yıl aralıkla üç basit suç işleyen bir kişi, ikinci kez tekerrür durumuna düşmekte ve hakkında adli para cezası ile cezalandırılacağı yerde hapis cezası ile cezalandırılmakta, cezanın ertelenmesi, hükmün açıklanmasının geri bırakılması müesseselerinden faydalanamamaktadır. En ağır müeyyide ise cezanın infazında koşullu salıverilme, denetimli serbestlik, açık ceza evine ayrılma şeklinde uygulanan kişi lehine olan infaz usullerinden faydalanamamakta ve cezanın tamamını kapalı ceza evinde geçirmektedir. Kasten insan öldürme, terör suçları, cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar veya uyuşturucu veya uyarıcı madde ticareti gibi nitelikli suçlarda dahi bu şekilde ağır infaz hükümleri yer almamaktadır.

Yukarıda örneklerle izah edilen durum nazara alındığında, kanun koyucunun ikinci defa tekerrür hükümleri uyarınca hedeflediği amaç ile düzenlenen infaz yöntemi arasında makul ve uygun ilişki olmadığı, amaç ile araç arasında ölçülülük ilkesinin ihlal edildiği, bu nedenle iptali istenen hükümlerin Anayasa'nın 2. maddesine aykırı olduğu kanaatine varılmaktadır.

İptali istenen hükümlerin "Kişi Hürriyeti ve Güvenliği" kapsamında Anayasa'nın 19. maddesine de aykırı olduğu değerlendirilmekle birlikte, bu bağlamda belirtilen hususların Anayasa'nın 2. ve 38. maddeleri yönünden yukarıda yapılan değerlendirmeler kapsamında ele alınmış olması nedeniyle Anayasa'nın 19. maddesi yönünden ayrıca açıklama yapmaya gerek görülmemiştir.

HÜKÜM

13.12.2004 tarihli ve 5275 sayılı Kanun'un

14. maddesine 14.4.2020 tarihli ve 7242 sayılı Kanun'un 18. maddesiyle eklenen (2) numaralı fıkrasının "a" bendinde yer alan "...ikinci defa mükerrir..." ibaresinin,

108. maddesinin (3) numaralı fıkrasında yer alan "İkinci defa tekerrür hükümlerinin uygulanması durumunda, hükümlü koşullu salıverilmez." cümlesinin,

Anayasa'nın 2., 19. ve 38. maddelerine aykırı olduğu kanaatine varıldığından iptalleri istemiyle Anayasa'nın 152. maddesinin (1) numaralı fıkrası ve Anayasa Mahkemesinin

Esas Sayısı : 2023/13

Karar Sayısı : 2025/135

.

Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 40. maddesinin (1) numaralı fıkrası uyarınca itiraz yoluna başvurulmasına oybirliği ile karar verildi”